

A Kúria a dr.Kenyér Béla ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Nagy Nóra ügyvéd által képviselt I.r., a dr.Simon István Tamás ügyvéd által képviselt II.r. és a dr.Adorján Judit ügyvéd által képviselt III.r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Gyöngyösi Városi Bíróságnál 3.P.20.987/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Heves Megyei Bíróság 2.Pf.25.406/2010/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I.r. alperes részéről 79. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. február 15. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

2007-ben az I.r. alperes fővállalkozóként, a II.r. és III.r. alperes alvállalkozóként kábelfektetési munkát végzett. A felperes 2007. február 6-án a piac közelében haladt, amikor az el nem kerített, egyenetlen talajú gyalogosjárdán megbotlott és elesett. Az esés következtében a bal csuklóját eltörte, emiatt nála 25%-os munkaképesség-csökkenés alakult ki. Az 58 éves felperes ekkor előnyugdíjas volt, de eladóként dolgozott; a baleset miatt a munkáját folytatni már nem tudta.

A felperes a módosított keresetében a balesettel összefüggő nem vagyoni kára megfizetésére kérte az alperesek egyetemleges kötelezését.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, vitatták a követelés jogalapját és az összecszerűséget is.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében 1.200.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2007. február 6-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamata egyetemleges megfizetésére kötelezte az alpereseket. Megállapította, hogy a felperes a gyalogjárdán ott esett el, ahol az I.r. alperes fővállalkozásban, a II.r. és III.r. alperesek alvállalkozóként végezték a kábeltelevíziós hálózat

kiepítésével kapcsolatos munkákat. Az alperesek a kivitelezési idő alatt a gyalogos forgalom zavartalanságát nem biztosították, a járda szint eltérésére nem hívták fel a figyelmet, ami ennek hiányában a gyalogos számára még akkor is baleseti veszélyforrás, ha ismeri a helyszínt. Nem az adott perre tartozik, hogy az alperesek egymás közötti felelőssége hogyan alakul. A felperes nem vagyoni kárának megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a baleset után nem tudott tovább dolgozni, és a háztartási munkákban segítségre szorul, sorsszerű megbetegedéseit is súlyosbítja a balesettel összefüggő maradvány állapota. Értékelte a felperes hátrányára, hogy helyi lakos volt és a baleset helyszíne közelében dolgozott, ezért tudott a munkák végzéséről, és kikerülhetett volna a balesetveszélyes utat.

Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy az alperesek nem tettek eleget a jogszabályi kötelezettségüknek a gyalogos közlekedés biztosítása érdekében; az I.r. alperes kapott közútkezelői hozzájárulást, amely előírta, hogy a vállalkozó köteles betartani a jogszabályi előírásokat, és a gyalogos közlekedés zavartalanságát a munkavégzés alatt biztosítani kell. A 3/2001. (I.31.) KöViM rendelet (R.) mellékletének 2. §-ában előírt rendelkezések alapján a munkákra vonatkozó kivitelezési és biztonsági szabályokat szegtek meg, ezzel kárt okoztak. A kárfelelősség megállapításának nem az az alapja, hogy a felperes a járdaszegélytől pontosan hol esett el, hanem az, hogy az alperesek jogellenes magatartást tanúsítottak. Az alperesek meg sem kísérelték bizonyítani azt, hogy magatartásuk megfelel az általános elvárhatóság követelményének és nem az adott perben kell eldönteni az alperesek közrehatásának arányát.

Megállapította, hogy összecszerűségében is megalapozott az elsőfokú bíróság ítélete, mert kellő súllyal vette figyelembe a felperesnél kialakult maradandó károsodást.

Az I.r. alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasító döntés meghozatalát kérte. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. §-ának (1) bekezdését sérti; az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, ellentmondó tanúvallomások és aggályos szakértői vélemény alapján a Pp. 163. §-ának (2) és (3) bekezdésébe ütközően állapította meg a tényállást, az ítélet indokolása is megalapozatlan, okszerűtlen és ezért jogszabálysértő. A másodfokú bíróság az I.r. alperes által benyújtott fellebbezésben megjelölt kifogásokra nem tért ki, így az általa vitatott tanúbizonyításról, a hiányosnak és aggályosnak tartott szakértői véleményről, és az alperesek egyetemleges felelősségének jogszabályba ütköző módon történő megállapításáról sem döntött, ezzel pedig megsértette a Pp.

221. §-át is. A felperes nem valamennyi, a kivitelezéssel érintett alperessel szemben érvényesítette az igényét, emiatt pedig a kereset elutasításának lett volna a helye. Valamennyi alvállalkozó perben állása mellett kizárólag a tényleges kivitelezési tevékenységet végző alperest kellett volna marasztalnia a bíróságnak, míg a többi alperessel szemben a per megszüntetése, illetve a kereset elutasítása lett volna indokolt. Az alperesek egyetemleges felelősségének a megállapítása is jogellenes, mert értékelni kellett volna a felelősséget átruházó alperes felelősség alóli mentesülését és a perből el kellett volna bocsátania. A felperes az alperesekkel nem állt semmilyen szerződéses kapcsolatban. Hivatkozott olyan jogesetre, amely ezt az alperesi álláspontot támasztja alá; a tényleges tevékenységet végző és kárt okozó alvállalkozó viseli a kárt és fel sem merült a fővállalkozó felelőssége. A másodfokú bíróság az R. 2. §-ának a tényleges tartalomtól eltérő tartalmat tulajdonított, mert a munkát ténylegesen végző kivitelezőnek a feladata a figyelemfelhívó jelzések elhelyezése, és az bizonyított volt, hogy ez a perben nem álló M. Bt. volt, ezzel bizonyította azt is, hogy magatartása megfelelt az általános elvárhatóság követelményének.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálattal támadott részében és a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján abban a körben vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet ellen az egyetemleges marasztalt három alperes közül az I.r. alperes nyújtott be, ezért csak azt lehetett vizsgálni, hogy a jogerős ítélettel marasztalt II.r. és III.r. alperessel együtt felel-e egyetemleges a felperes baleset miatt keletkezett káráért.

A felperes balesete és az ebből eredő károsodása azon a területen történt, ahol a kábelfektetési munkákat végezték. Az I.r. alperes a vállalkozási szerződés alapján - a perben nem álló társaság megrendelésére - a polgármesteri hivatal által megadott közútkezelői hozzájárulásban megjelölt feltételek és a közúton végzett munkákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések (R.) alapján volt köteles eljárni. Az I.r. alperesnek lehetősége volt alvállalkozókat igénybe venni a munkák végzésére. A per adatai szerint a munkák végzésére egy szerződés „láncolat” jött létre; az alvállalkozó is további vállalkozási szerződést kötött, míg a munkát ténylegesen egy perben nem álló társaság végezte el. Tévesen hivatkozik az I.r. alperes a felülvizsgálati kérelemben arra, hogy a kereset elutasításának van helye vele szemben, ha van tényleges

munkavégzést és mulasztást megvalósító gazdasági társaság. Az adott esetben a II.r. és III.r. alperes kártérítő felelőssége már nem lehet vitás, mert azt jogerős ítélet megállapította. Nem alkalmas az I.r. alperes mentesülésére az a körülmény, hogy a munkát ténylegesen elvégző társaságot nem perelte a felperes; a felperes joga eldönteni, hogy kivel szemben érvényesíti a követelését. Tévesen hivatkozik az I.r. alperes arra is, hogy a bíróságnak a felperest tájékoztatni kellett volna arról, hogy minden, a munka végzésében bármilyen módon résztvevő társaságot perelnie kell; ilyen tájékoztatási kötelezettsége a bíróságnak nem volt. Tévesen vitatja az I.r. alperes az egyetemleges felelősség kimondását más alperesekkel együtt, ugyanis csak a saját felelősségének a fennálltát vitathatja; a II.r. és III.r. alperesek felelősségének a jogerős ítélet megállapítása miatt és arra is figyelemmel, hogy az I.r. alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem nem hat ki a II.r. és III.r. alperesekre, mert az alperesek esetében a Pp. 51. §-ának b) pontjában meghatározott pertársaság áll fenn (a perbeli követelés ugyanabból a jogviszonyból származott ugyan, de annak az alperesek eltérő, más-más magatartása volt az alapja). Téves az I.r. alperesnek az az álláspontja is, hogy a munkát ténylegesen végzőt kell marasztalni, és a többi alperessel szemben per megszüntetésének van helye; a felperes az aki eldöntheti, hogy melyik alperessel szemben lép fel követeléssel, ha pedig alaptalanul perel, ez a kereset elutasítását és nem a per megszüntetését eredményezi.

Az I.r. alperes, mint fővállalkozó felelős azokért a károkért, amelyeket azok okoztak, akiket ő igénybe vett; úgy felel mintha maga végezte volna, mégpedig a szerződésen kívüli kártérítési felelősségre vonatkozó szabályok szerint [Ptk. 391. § (3) bekezdése]. A közútkezelő hozzájárulása alapján az I.r. alperest terhelte a biztonságos gyalogos közlekedés biztosítása a munkák végzése alatt, ha mással dolgoztatott, akkor ezért is felel, mert a feltételek teljesítését, a munkavégző tevékenységét ellenőriznie kellett volna.

Az I.r. alperes kártérítési felelősségét a Ptk. 339. §-a alapján kell megítélni és a Ptk. 344. §-a alapján kellett vizsgálni, hogy a közös károkozás megállapítható-e. A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a kereset elbírálására irányadó anyagi jogszabály rendelkezésére figyelemmel a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest, mint károsultat terhelte annak a bizonyítása, hogy az alperesek jogellenes magatartásukkal neki kárt okoztak. Az I.r. alperes esetében azt kellett bizonyítania, hogy az I.r. alperes magatartása (is) okozta a károsodását. A baleset bekövetkezésének a körülményeit a bíróságnak a felperes előadása, a tanúk vallomása és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok alapján kellett rekonstruálnia. A perben tanúvallomások bizonyították a felperes elesésének a helyét, az orvosi iratok pedig bizonyították az elszenvedett sérülés jellegét. Az I.r. alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a tanúk vallomásában voltak ellentmondások,

azonban a bontási munka után még vissza nem állított állapotú járdán történő elesést valamennyien megerősítették és ennek volt jelentősége a kártérítési felelősség megállapításánál. A jogerős ítélet e bizonyítékokból okszerűen következtetett arra, hogy a baleset bekövetkezése és a felperes emiatt történt károsodása azzal következett be, hogy a munkaterület elhatárolása nem történt meg, a járdán közlekedőknek akadályt jelentő szintkülönbségre nem hívták fel a figyelmet, az I.r. alperes pedig mint fővállalkozó nem ellenőrizte, hogy a biztonságos gyalogos közlekedés feltételei fennállnak-e.

Az I.r. alperes által hivatkozott jogeset más tényállás és más jogszabály alapján született, ezért az adott esetre nem alkalmazható.

Tévesen hivatkozik az I.r. alperes arra is, hogy a perben alkalmazott R. csak arra vonatkozik, aki a kivitelezést ténylegesen végezte. Az I.r. alperesnek, mint fővállalkozónak a szerződés teljesítése érdekében ellenőrzéssel el kellett érnie, hogy a szerződésben vállalt feladat megvalósuljon. Ezért helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy bizonyított volt a jogellenes károkozás az I.r. alperes esetében és a felelősség alól nem tudta magát kimenteni. Azt is helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az nem fogadható el kimentésnek; a munkát ténylegesen a láncolatban szereplő egyik - a perben nem is szereplő - gazdasági társaság végezte. Az I.r. alperes felel az alvállalkozó által okozott kárért, de az önálló felelőssége is fennáll az ellenőrzés hiánya miatt.

Az I.r. alperes kártérítő felelősségének az adja az alapját, hogy a vállalkozási szerződés, a közútkezelő és az R. rendelkezései alapján köteles volt a biztonságos közlekedés feltételeit biztosítani, akkor is, ha a munkát nem ő végzi, hanem mással végezteti. Márpedig a baleset helye a gyalogos közlekedésre nem volt megfelelő, a járda egyenetlen, jelzés nélküli volt, ahol emiatt esett el és károsodott a felperes.

A jogerős ítélet a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást és annak alapján az I.r. alperes kártérítő felelősségét, amelyen alapuló fizetési kötelezettség a II.r. és III.r. alperessel egyetemleges.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része nem jogszabálysértő, ezért a Kúria azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes I.r. alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

Budapest, 2012. február 15.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó
bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő

HM